

Nedadors, 1905-1915. AFB. F. Ballell

PROPOSTA D'ACTIVITATS

EL RETRAT: RETRAT I ESPAI RETRATAT/IDENTITAT

CICLE: ESO Visual i plàstica / Batxillerat artístic

OBJECTIU GENERAL:

Fer visible a la comunitat educativa el patrimoni fotogràfic de la ciutat que conté l'Arxiu fotogràfic de Barcelona (AFB), fent valdre el seu potencial pedagògic a partir de la descoberta de les fotografies del fons i de la pràctica per mitjà de diverses propostes didàctiques d'acord amb les imatges que s'hi conserven.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Descobrir l'evolució històrica i social del retrat fotogràfic d'acord amb el testimoni de les fotografies.
- Reflexionar sobre la identitat del retrat abans i ara.
- Apropar a mestres i alumnes al llenguatge visual com a recurs per a l'aprenentatge.
- Introduir l'alfabetització visual com a recurs per a l'anàlisi, lectura i reconeixement de les fotografies.
- Visibilitzar i fer valdre els fons de l'AFB com a font de coneixement, enriquint la manera de mirar i entendre la nostra cultura i el que ens envolta.

METODOLOGIA:

Aquest document està format per 9 activitats, podeu fer-les totes o triar alguna d'elles, depenent del temps que vulgueu invertir en el projecte. Abans de dur a terme cada activitat us recomanem veure les imatges proposades a la galeria d'aquest bloc temàtic, llegir els peus de foto, veure quina informació ens aporten, any de realització de la fotografia, lloc, autor, anàlisi de la fotografia, etc.

Les sessions s'estructuraran en quatre passos:

- a) Què es proposa
- b) Com es durà a terme
- c) Aprenentatge
- d) Tancament

CONTEXT:

“Situat en la intersecció de la presència, la representació i la metàfora, el retrat és el gènere més filosòfic de la fotografia, oscil·lant entre l’anhel i l’absència.”¹

El retrat va ser un dels grans detonadors per a la ràpida expansió de la fotografia. Els antecedents de la pintura van ser crucials per a l’invent presentat per Daguerre en 1839. Quan Louis Daguerre va desenvolupar el daguerreotip, probablement no va arribar a dimensionar l’impacte que aquest mitjà tindria sobre les nostres vides, que, a més de la fotografia artística o documental, que ens permet enregistrar en forma de fotografies la nostra història per a la posteritat, també actualment compleix diverses funcions socials com és l’ús de les xarxes pel que fa concretament a la manera com ens representem en forma de “selfies”, que han servit com a mecanisme per a unificar i generar identitat en les noves generacions de joves. L’impacte de la fotografia en el retrat ha significat un conjunt de canvis crucials, que van des de l’obsessió per capturar temperament i caràcter en una imatge, fins a l’impuls de la celebritat per mitjà dels fenòmens visuals de masses.

El 10 de novembre de 1839, es presentà la tècnica fotogràfica del Daguerreotip a la ciutat de Barcelona, que va significar l’inici de l’art i la tècnica fotogràfica a la ciutat. Malgrat la socialització de la imatge que va comportar la tècnica fotogràfica, en un primer moment no tothom hi va poder accedir, pel cost que representava, el qual va anar minvant a mesura que nous retratistes s’instal·laven a la ciutat.

Retrat de Josep de Sentmenat i Despujol, 1852.
AFB. Autor desconegut

Retrat de dona, 1842-1860. AFB. Franck i Wigle

Els primers retrats fotogràfics (s. XIX) poc tenien a veure amb les complexes nocions sobre el caràcter o la identitat. No s’ocupaven del jo interior, tenien una funció relativament senzilla i directa: capturar l’aspecte exterior d’una persona. “Com a retrats, enfonaven la seva arrel en una concepció del jo que es remunta a l’antiga Roma, això és, la noció de persona, un vocable d’origen etrusc que en realitat significa «màscara». El que fora que hi hagués darrere d’aquella màscara no era rellevant.”²

Amb l’arribada del format de la carta de visita inventada en 1854 per André Adolphe Eugène Disdéri, les petites imatges de 6 x 10 cm, permetien a qualsevol persona obtenir una còpia en paper amb la fotografia de personatges cèlebres de l’àmbit de la intel·lectualitat, la política o el teatre.

1 Córdova Carlos A., *Tríptico de sombras*, Edit. Centro de la Imagen, México, 2012, Pág. 32

2 West Shearer, *Op. Cit.*, Pág. 189

Amb la *carta de visita*, la fotografia es converteix definitivament en un producte de masses, tant en la seva factura com en el seu consum.

Targetes de visita. Estudi Napoleón. Segona meitat del segle XIX i primers anys del XX.

El retrat burgès, on l'actitud del retratat i el com es col·loca, és determinant en l'autoafirmació de classe, pretén abraçar la identitat social sota els dictats de la nova classe social emergent i de la cuidada posada en escena, les referències pel que fa a l'aspecte professional en el cas dels homes i el context familiar en el de les dones, determinaran els límits de tal identitat, que es concretarà en una estudiada posada en escena performativa i que traduirà en un retrat estandarditzat típic burgès, d'una banda amb una actitud del retratat molt estandarditzada, així com amb un vestuari i una decoració concorde a la posada en escena burgesa.

Normalment, i sobretot en els primers retrats, el posat del retratat era una tasca incòmoda perquè requeria la immobilitat d'aquest durant temps prolongats. Per a això, els estudis es valien de recursos auxiliars, com els reposa caps, que dotaven als retratats d'una rigidesa característica, repercutint en la falta de naturalitat i en la reiteració de determinades poses.

Així mateix, com observareu en les fotografies que us presentem a la galeria d'imatges, l'attrezzo o decorat més característic era aquell que es definia per una ostentació a cops molt curiosa, com en el cas de columnes que naixien de catifes, i en el qual luxoses balustrades, fons pintats, cortines, ventalls, mocadors, cadires, etc., simulant espais habitables, eren elements comuns en les *cartes de visita* de diferents estudis i que es definia en relació amb la condició de l'individu retratat (gènere, edat, professió, etc.). De fet, aquests estudis de retrat van funcionar com a espais escènics, on es representava la vida social i familiar burgesa, que comptaven amb escenografies i vestits al servei dels clients perquè aquests poguessin fotografiar-se d'acord amb la moda del moment.

Alguns dels estudis fotogràfics més reconeguts a la ciutat de Barcelona varen ser el taller d'Amadeu Mariné (1878-1935), el taller d'Audouard i Cia., el d'Antoni Esplugas (1852-1929), o la Companyia Napoleó (1851-1968), aquests estudis generalment es construïen especialment per aquesta funció, i s'ubicaven a les terrasses dels edificis per aprofitar la llum natural que entrava a través de grans finestral i es demanava als inquilins i retratistes, que un cop finalitzada la seva activitat es desmuntessin, és per aquesta raó que no en queda cap a la ciutat de Barcelona.

*Casa Lleó Morera
Estudi Fotogràfic Audouard
1906-1915
Pau Audouard
Fons Editorial López
Col·lodió mat virat*

Un dels pilars en els quals es basa la identitat burgesa és la família, sempre amb el pater familias al capdavant. A través de les imatges que remeten directament o indirectament a la família, subjau clarament la producció d'estereotips socials i de gènere representatius de l'ordre patriarcal imperant. Així doncs, podem observar com els conceptes burgesos de masculinitat, feminitat i infància es construeixen recolzats en el retrat vuitcentista.

La feminitat és representada a través de la dona en poses amables i submises respecte al marit, carregada de tota la seva prole, subratllant la seva condició de mare per sobre de la de dona. Podem dir que la dona és presentada en una triple dimensió, com a filla, esposa i mare, sent deslligada de la seva pròpia individualitat.

Retrat de la família Santpere Hernáez. 1920-29. AFB Andreu Mariné

La fotografia va continuar evolucionant pel que fa a la tècnica, a la popularització del mitjà i a la manera d'utilitzar-la, estenent-se la fotografia d'àmbit domèstic al llarg del segle XX i amb ella els àlbums familiars, que van proliferar fins a finals del mateix segle. Si bé al principi el retrat tenia com a intenció afermar un poder social dins i fora de la llar, en el segle XX la fotografia privada i familiar esdevé en la necessitat de la construcció biogràfica de l'individu.

Temporada de bany. 1934. AFB. Pérez de Rozas.

Des d'una perspectiva formal, el com es posa davant la càmera i la posada en escena diferiran dels paràmetres del segle XIX i dissenyaran un nou paradigma icònic en el fet que els retratats semblen immersos en una naturalitat i un entorn domèstic o en espais exteriors, que difereix molt de les rígides poses d'estudi del retrat burgès del segle anterior. No obstant això, es dona una pràctica similitud dels estereotips de gènere i de les projeccions socials d'aquests.

Els i les fotògrafes veien en la càmera la possibilitat de poder mirar el món i als altres, però també veure's a si mateixos i mateixes i autorepresentar-se. L'autoretrat és molt més que una representació visual mimètica de qui el realitza, realment és una narrativa oberta a la interpretació de l'observador on l'artista proposa la invenció que fa de si mateix o mateixa. Els primers autoretrats ja es coneixen del s. XIX, realitzats amb daguerreotips i avui en dia és una pràctica ben habitual entre els i les fotògrafes.

Autoretrat. 1960. AFB . Carme Garcia

Exigir a la fotografia que el retrat reveli al "jo simbòlic" que persegueix la identitat subjectiva i individual, es va convertir en una de les grans obsessions per al retrat durant més d'un segle, obcecació que encara persisteix en els nostres dies de moltes maneres, com és el cas de la selfie, gènere per excel·lència de retrat en el segle XXI i conseqüència tant del desenvolupament tècnic com de les necessitats de la cerca d'identitat a través de la imatge. En els nostres dies el retrat ja no es tracta d'una caracterització social genèrica, com la representació d'un "tipus", sinó una cerca per la dissecció del jo, d'aquelles característiques que ofereixen a la persona una empremta individual, personalíssima, irrepetible, un constrenyiment per aconseguir que la persona se separi de la massa i es converteixi en un ens individual, amb característiques específiques que li atorguin identitat, tota una paradoxa perquè si observem les selfies que pugen a les xarxes socials, aquests es caracteritzen per imatges estereotipades que defugen de qualsevol aportació "diferent" a les convencions establertes...

El nostre objectiu consisteix a analitzar a partir de les fotografies que us presentem de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, d'entre les diferents tipologies de retrats i organitzats cronològicament, el punt de vista de l'expressió, la postura en què es col·loca la persona retratada i l'espai del retratat i vincular-los a identitats concretes.

ACTIVITATS

Activitat 1 (2 sessions)

1. Què es proposa

L'activitat consisteix a observar i analitzar la galeria de fotografies que us proposem per aquest tema i que estan ordenades cronològicament. Es poden dedicar dues sessions per tal de veure-les detingudament i poder analitzar-les en profunditat.

2. Com es durà a terme

S'aniran passant les fotografies proposades a la galeria, en cada imatge trobareu la relació d'un peu de foto en un document adjunt, amb una informació molt important, és interessant donar valor a aquesta informació als i les alumnes per tal d'entendre la seva funció d'informar, contextualitzar la fotografia i oferir-nos informació molt valuosa com el títol, la data, l'autor i en alguns casos la localització. En observar les fotografies és interessant anar generant preguntes i reflexions a l'aula com:

- En quin any està realitzada la fotografia?, qui de la vostra família vivia en aquells moments, els vostres avis i àvies, besavis i besàvies potser, o més enllà els rebesavis, rebesàvies?
- És un retrat o un autoretrat?
- Quin tipus de retrat és? És un retrat d'estudi o fet al carrer? Una foto de família? Un retrat policial?
- Quin espai de la fotografia ocupa la persona o persones retratades? On està fet?
- Com van vestits? Ens parla d'una època? D'un estil, d'una moda?
- Quina actitud te la persona o persones retratades?
- Quin sentiment et provoca aquest retrat o autoretrat que observes?
- Com és l'espai retratat que acompanya a la persona o persones retratades? Ajuda aquest espai a emfatitzar el sentiment o sensacions que t'aporta la fotografia?
- És en blanc i negre o en color? Creus que aquest llenguatge li aporta un tractament més interessant o adequat?
- Com és la llum del retrat, suau/difosa, dura, natural, artificial? I el punt de vista, picat, contrapicat, a nivell?
- Quin pla ha utilitzat el fotògraf? Primer pla? Pla americà? Pla general?
- Està intervingut d'alguna manera el retrat? Pintat a mà o cosit?

3. Aprenentatge

Amb aquest exercici cerquem l'observació activa i acurada envers una fotografia, sobre les evidències que ens mostra una imatge d'arxiu i com llegir una imatge amb deteniment ens aporta molta informació per arribar a conclusions sobre els aspectes socials, històrics que es desprenen de l'observació d'una fotografia d'aquesta tipologia, tant la informació que coneixem i identifiquem en la imatge, com la que desconexim, esbrinem o intuïm a partir de l'observació dels diversos elements.

4. Tancament

És important fer una reflexió del que s'ha vist i les conclusions finals a les quals arriben els i les alumnes, què els ha sorprès? Han vist retrats en els seus àlbums familiars o dels seus familiars que siguin similars als de l'arxiu? Creuen que ara podrien ubicar-los millor en el temps? Ens adonem de la importància d'aquests documents per comprendre millor el nostre passat i història?

Activitat 2 (2 sessions)

1. Què es proposa

Generar una col·lecció de "retrats siluetes" amb els i les alumnes a classe.

Les siluetes van ser una forma popular de retrat a la fi del segle XVIII i principis del XIX. Inicialment aquests retrats d'ombres es feien a mà i els contorns eren tallats en paper negre muntat sobre un fons blanc.

Les siluetes formen part d'una naixent cultura popular de la imatge. En l'imaginari de finals del segle XVIII i inicis del XIX s'incrusta la familiar visió d'un marc ovalat que conté una silueta en color negre sòlid, sigui penjat en un saló o en un minúscul camafeu fet expressament, la silueta es converteix en l'expressió popular del retrat en aquest període. Us proposem fer una petita investigació a classe per a poder aprofundir en aquesta tècnica: cercar imatges, testimonis i informació del procés.

2. Com es durà a terme

Necessitem una font de llum, un tamboret, una cartolina blanca format A2 (quedarà més espaiat)/A3 (quedarà més just), tinta Xina, cartolina negra en format A2 (quedarà més espaiat)/A3 (quedarà més just), tisores, cola de barra.

La persona retratada seurà al tamboret al costat d'una paret, a l'altra banda se li col·locarà la font de llum per a generar una ombra del perfil de la seva cara. Si la persona se situa més lluny de la paret l'ombra generada, serà més gran i difosa, si se situa més a prop, l'ombra serà més petita i precisa.

Es pot treballar de dues maneres diferents:

A. Sobre l'ombra generada a la paret hi posem una cartolina negra i dibuixem amb un llapis el contorn de l'ombra projectada, després es retalla i la silueta generada la podem enganxar sobre una cartolina blanca o directament a la paret.

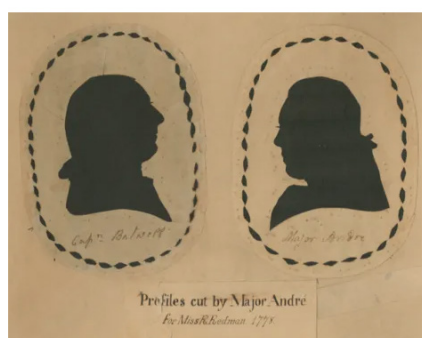
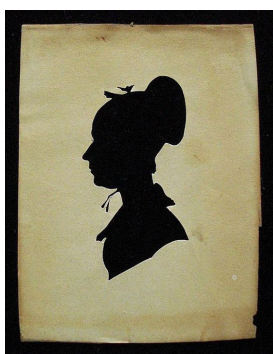
B. Sobre l'ombra generada a la paret hi posem una cartolina blanca i dibuixem amb un llapis el contorn de l'ombra projectada, després a taula omplim aquesta silueta pintant-la amb tinta Xina.

3. Aprenentatge

Per provocar la reflexió i el coneixement de com i perquè es van generar aquest tipus d'imatges retrats, previ a l'aparició de la fotografia, i la importància que varen tenir en el seu moment. Generar un exercici pràctic per entendre com es duen a terme i plantejar un treball creatiu a l'aula.

4. Tancament

Presentar la informació recollida d'aquet procés a classe i amb tots els treballs fer una mostra a l'aula.

Perfils retallats.
Major André. 1778

Activitat 3 (2 sessions)

1. Què es proposa

Proposem un projecte d'investigació dins les famílies, per a fer una **recopilació de retrats antics** i que els familiars expliquin tots els detalls possibles que sorgeixin en observar i recordar la fotografia, per a generar uns àudios narrats per les persones idealment que hi apareixen, si ja no viuen, els narradors i narradores poden ser les persones més properes.

2. Com es durà a terme

Els i les alumnes generen a l'aula un qüestionari dirigit a les famílies de forma col·laborativa en petits grups i després s'acaben de compartir amb el grup sencer. Amb aquest qüestionari els i les alumnes valoraran diferents aspectes del que es pot desprendre de l'observació d'un retrat i els seus records, és interessant que en aquest qüestionari s'abordin aspectes cabdals com: qui apareix a la fotografia?, en quin any està realitzada?, a on està realitzada?, quines circumstàncies envolten a la fotografia?, quins records aporten a la persona entrevistada l'observació de la fotografia?, etc.

Un cop treballat el qüestionari cada alumne farà una cerca a casa seva de retrats antics de la família. I en seleccionarà tres. És interessant que hi hagi fotografies de diferents èpoques i que aquestes fotografies us semblin interessants, si la persona que apareix ja no viu, cercar a casa entre la família qui pot aportar informació i records sobre aquella imatge i persona que hi apareix.

En una segona fase es proposa als i les alumnes que passin les fotos i el qüestionari a la persona/persones de la seva família que pensen que podrà recordar millor o aportar informació sobre la imatge triada. Per tal que aquestes persones puguin preparar una mica el que diran o explicaran de les fotografies.

En una tercera fase es proposa gravar un àudio mentre els familiars parlen.

3. Aprenentatge

El nostre propòsit és generar el diàleg intergeneracional i promoure la reflexió dels canvis en l'àmbit social i cultural al llarg del temps, a partir de l'estudi en el nucli familiar més immediat per extrapolar-ho a la societat en general.

4. Tancament

Com a cloenda es proposa fer una exposició a l'aula de cadascuna de les recerques, qüestionaris i conclusions, acompanyades de les fotografies i els àudios. Cada alumne projectarà la fotografia i posarà l'àudio associat a aquesta per tal que tothom ho pugui escoltar.

Activitat 4 (5 sessions)

1. Què es proposa

Es proposa fer un arbre genealògic amb retrats de la família.

2. Com es durà a terme

El primer que es proposa es fer un esquema sobre paper de la vostra família, amb aquest esquema localitzareu fotografies de cada una de les persones que apareixen per escrit. Idealment retrats de primer pla, si no en trobeu de primer pla, de cos sencer o acomplint alguna tasca, el que trobem que pugui representar aquella persona.

Un cop tingueu localitzades les fotografies, les digitalitzeu idealment les escanegeu i en traieu una còpia en paper, format 10x15 aproximadament, totes les fotografies en el mateix format. Un cop tingueu les fotografies impreses s'ha de plantejar com voleu representar l'arbre genealògic, es pot treballar amb les fotografies i afegir dibuix per tal d'estructurar la forma del vostre "arbre", les formes i estructures poden ser diverses, poseu-hi imaginació!, no sempre ha de tenir forma "d'arbre", podeu seguir un altre estructura, busqueu informació abans de realitzar-lo.

També podeu utilitzar part de les fotografies de retrats i acabar amb dibuix la part de la fotografia que no es veu, com es pot veure en aquestes imatges de Frida Kahlo i els seus estudis d'arbres genealògics:

<http://cecut.gob.mx/exposiciones/micros/fridakahlo/fotos/>

Si hi ha algú de la vostra família de qui no teniu retrat us podeu plantejar dibuixar-lo, potser us poden donar idees de com era aquella persona, quins trets característics tenia, etc. Però idealment treballarem amb fotografies dels àlbums de família.

3. Aprenentatge

Aquest és un bon exercici per observar fotografies del passat en l'àmbit familiar, i fer-nos reflexionar del temps/espai d'aquestes fotografies, i de les seves característiques pel que fa a diferents aspectes:

Aspectes tècnics: a on està realitzada la imatge i com?, de quina data aproximadament és la fotografia o podem deduir que està feta, potser l'entorn i el context ens ajuden a definir-ho?, potser la forma de vestir de la persona o persones retratada?, és en blanc i negre o en color? I per què creieu? Com està fet el retrat, per un fotògraf o una persona amateur?, etc.

Aspectes culturals: Com es posiciona la dona en la imatge fotografiada? Quina relació s'estableix entre la persona retratada i el o la fotògrafa, la persona retratada mira a la càmera o no? Que passava històricament en el context d'aquella fotografia?, etc.

Els i les alumnes se senten identificats i identificades amb el context de les fotografies dels seus familiars?

Hi ha quelcom en aquestes imatges que sentiu proper a la vostra experiència?

Podeu parlar de certs valors que han canviat d'ençà que varen ser realitzades?

Reconeixeu algun tret familiar que hi tinguin en comú, pot ser unes faccions, un color d'ulls, una actitud o un gest que els relacioni amb els diferents familiars?

Senten alguna emoció envers aquestes imatges? Volen explicar-la o compartir-la amb el grup?

4. Tancament

Es proposa fer una presentació i una mostra a classe amb tots els "arbres" realitzats.

Activitat 5 (2-3 sessions)

1. Què es proposa

Una narració visual amb les imatges que us proposem a la galeria associada a aquest tema.

2. Com es durà a terme

Organitzem els i les alumnes en petits grups. Cada grup triarà 10 fotografies de la galeria que us presentem, les gravaran en un llaç de memòria i les imprimiran en format 10x15cm.

Amb les fotografies impreses se'ls demana que facin una foto-narració de 10 fotografies o 2 foto narracions de 5 fotografies, i que amb aquestes expliquin una història amb les imatges seleccionades, aquestes les poden enganxar a una cartolina i a part elaborar el text o idea que els ha dut a associar-les en una narrativa concreta. És important que observin molt bé les fotografies que tenen i intentin cercar una connexió entre elles de tal manera que sorgeixi una història. Totes les imatges han d'estar justificades pel que fa a la seva col·locació en la línia narrativa.

Cartel·la de les imatges a la galeria d'imatges associades a aquest dossier.

Es poden fer algunes reflexions a classe abans de treballar com:

El fil argumental o línia temàtica és abans o després del muntatge d'una narració?

En quin ordre mostrem les fotografies?

Fem seqüències de cinc o més imatges?

Quina posicionem la primera? Per què?

Amb quina finalitzem la narració? Per què?

La narrativa visual és la capacitat de la imatge d'explicar històries, creant un discurs visual que remet a l'existència d'un món. La creació d'una història pot començar per la construcció visual, per la construcció textual o per la generació conjunta dels dos llenguatges.

Proposem que el grup emplaci totes les fotografies impreses a sobre la taula i les observin amb deteniment, per començar a cercar associacions entre elles, aquest és un espai de joc i creativitat, que és interessant que es faci amb temps, per a poder reconèixer bé totes les imatges amb les quals s'ha de treballar.

Cada fotografia aporta significat a la suma en una narració, i el significat final pot anar fins i tot més enllà de cadascuna de les imatges que la componen, s'estableix doncs una relació narrativa entre aquestes.

El significat d'una fotografia no es troba només dins de si mateixa, sinó en la relació que estableixi amb les altres. La seva interpretació queda supeditada, per tant, no només a les imatges que hàgim vist abans d'ella sinó que ha de quedar oberta a l'espera de la resta que puguin venir després.

Una imatge que inicia una narració o història visual podríem dir que ha de contenir diversos elements necessaris, perquè ens sentim prou atrets i atretes per endinsar-nos en la lectura visual del relat. Ha de ser una imatge suggerent, que atrapi l'atenció, que parli i s'ajusti al fil argumental i que tingui interès en l'àmbit compositiu. De la mateixa manera, una fotografia que finalitza la sèrie, ha de suggerir una conclusió en la narrativa o en la forma, per tancar tot un fil narratiu. És a dir, la imatge inicial i final de la foto-narració han de ser imatges prou representatives, interessants, suggerents, impactants, en el global de la nostra col·lecció.

És important trobar un títol, aquest ajudarà a cohesionar i a donar un sentit global a la narració amb imatges, tot i que no és senzill encertar les paraules, hem de pensar que funcionarà millor quan el títol suggereixi més que dirigeixi. La narrativa amb imatges, com tota lectura, té una part important de subjectivitat, cadascú la interpretarà segons el seu bagatge cultural, i el seu univers personal; per tant, quan s'ha de posar un títol, s'ha de pensar no tant a dirigir el lector cap a una idea tancada i concreta, sinó tot el contrari, cap a un món de suggeriments on càpiguen múltiples possibilitats a la vegada.

Cal trobar de quina manera presentareu la narració, si serà projectada, o les fotografies les muntareu totes juntes sobre una cartolina o en forma de petit llibre. La manera en com es presenti ajudarà a fer una lectura o altra: més linial, associativa, visual...

3. Aprenentatge

Explicar amb imatges, organitzar-les conformant una col·lecció narrativa, suposa mirar-les amb deteniment per imaginar el missatge que contenen i finalment ser capaces i capaços de crear connexions entre elles. L'objectiu és observar les fotografies de l'Arxiu amb deteniment i cercar espais de treball que estimulin la creativitat i la imaginació.

4. Tancament

Cada grup presentarà a la resta el seu treball narratiu, i es comenten entre tots i totes.

Hi ha alguna que us sembli més encertada que altres, per què? Com ha anat el procés de treball? Ha sigut fàcil? Us ha semblat complicat? En què?

Activitat 6 (2 sessions)

1. Què es proposa

Acolorir fotografies. Aquesta va ser una tècnica molt utilitzada en el retrat quan encara no existia la fotografia en color, el llarg del segle XIX, i principis del XX, algunes fotografies s'acolorien a mà, amb aquarel·les, oli, anilines, o altres pigments. Però aquest acolorit manual era artístic i no tècnicament fotogràfic. Ja en l'època del daguerreotip es van començar a acolorir els retrats, pagant un suplement. Els estudis de fotografia donaven aquest servei, per tal d'aportar més realisme a la fotografia. Nosaltres utilitzarem aquesta tècnica amb una altra voluntat, perquè el que cerquem és observar en profunditat...

Mireu la galeria que us proposem per aquest tema i localitzeu aquelles fotografies que estan pintades a mà.

2. Com es durà a terme

Cada alumne triarà una fotografia de la galeria per imprimir-la en **blanc i negre** i en format A4, idealment sobre cartolina blanca mate. Utilitzant aquarel·les, anilines o olis se'ls demanarà que li posin color a les fotografies. Pot ser una intervenció discreta com la que es feia als antics estudis de fotografia o una intervenció més artística com la que proposem del fotògraf Thomas Sauvin.

3. Aprenentatge

Posar color a una imatge és un excel·lent exercici per a observar-la en profunditat i recórrer tot el seu espai físic, també com a pràctica per treballar la creativitat i l'expressió, fomentar l'atenció sostinguda, treballar la motricitat fina i connectar amb les imatges.

4. Tancament

Com a cloenda proposem recollir les fotografies acolorides i fer-ne una mostra a l'aula per tal de fer una observació i valoració comunes i extreure'n conclusions, l'exercici d'acolorir fotografies ha fet que tinguem una observació activa sobre la imatge?

Fotografia acolorida a mà, 1910.
Autor desconegut.

Fotografia de família acolorida a mà per l'artista Thomas Sauvin.

Activitat 7 (2 sessions)

1. Què es proposa

L'activitat proposa fer un **fotomuntatge** amb les imatges de la galeria per tal de trobar "noves escenografies" pels seus personatges i lectura, per a la nova imatge creada.

2. Com ho farem?

Cada alumne triarà sis imatges de la galeria que s'imprimiran en format A4, també hauran de dur diferents revistes o diaris per alumne, i dues cartolines blanques en format A3.

Es demanarà que retallin la silueta de les persones que apareixen a les fotografies, i sobre una cartolina plantegin quin fons o escenografia proposaran per a la nova imatge que confeccionaran. Es poden posar totes les persones sobre la mateixa escena o fer-ne dues diferents.

És important observar amb deteniment les siluetes de les persones que s'han retallat per a decidir quin serà el nou espai que ocuparan, fer recerca en els diaris i revistes per anar triant els elements o fons que els semblin més adients en cada cas.

S'enganxen les siluetes al nou fons o escenografia.

Un cop finalitzat el collage es fotografiarà per obtenir un fotomuntatge. Aquesta imatge fotografiada serà l'obra final del procés de treball.

Posar un títol a la/les imatges finals.

3. Aprenentatge

La voluntat d'aquesta proposta és observar amb deteniment les fotografies, i més enllà del missatge d'aquestes, cercar un nou significat i una nova imatge, incentivant la capacitat d'imaginació i "d'escriptura" amb les fotografies, fomentant la creativitat i l'observació.

4. Tancament

Fer una exposició a l'aula amb les obres resultants, cada alumne parla i comparteix el seu procés amb la resta.

Fotomuntatge. Retrat de Roser d'Espona i de Puig i Boy Rahola amb motiu del seu casament a Vic, 1914. AFB. Autor desconegut.

Retrat de Josep Mir i Mercè Freixa el dia del seu casament. 15/05/1912. AFB. Napoleon (fotògraf)

Activitat 8 (Idealment a realitzar en 14 sessions, si ho considera oportú el o la mestra, pot estructurar el nombre de sessions a conveniència)

1. Què es proposa

Conjunt de 8 autoretrats amb un fil conductor o línia temàtica. On l'entorn fotografiat tingui un pes específic en els autoretrats. En els retrats que observem del s. XIX i XX ens adonem com l'entorn fotografiat fa referència a la identitat cultural i social del moment, com seria ara aquesta identitat amb la qual us identifiqueu? Com seria aquest espai retratat que aconsegueix el moment social, cultural que viviu?

2. Com es durà a terme

En un projecte com aquest, de llarga durada, és interessant documentar tot el procés de treball en forma de diari de camp, proposem que cada alumne disposi d'una llibreta on aniran esbossant i documentant tot el treball.

Sessió 01/sessió 02

Primerament observarem la galeria amb les fotografies que us proposem per aquest tema, potser és interessant fer-ho en un parell de sessions per aconseguir una bona observació i reflexió al voltant de les fotografies. Observem com estan fetes i com el fotògraf ha aconseguit amb la seva composició, organitzant els elements de la imatge, explicar una escena llegible i prou clara, fent entenedor el missatge de la imatge. És interessant que els i les alumnes siguin qui aprenguin a descriure la fotografia, seguint els passos proposats:

En l'àmbit contextual: en quin moment i entorn s'ha realitzat la fotografia? Mirem la data de realització de la fotografia, per contextualitzar-la, és interessant fer-los pensar quins familiars seus vivien en aquella època, besavis, besàvies, avis, àvies, rebesavis, rebesàvies...? Si volem anar més enllà, quins esdeveniments històrics importants van succeir en aquells moments a la ciutat de Barcelona?

També cal analitzar detingudament a on es troba la persona retratada, a un estudi fotogràfic?, al carrer?, a casa seva potser?, podem generar hipòtesis segons el que veiem en el cas que no estigui especificat al peu de foto.

En l'àmbit narratiu: què ens està explicant la història? Què ens mostra? Que hi observeu? Veieu la cara de la persona retratada, o potser s'amaga o està d'esquenes? Per què penseu que aquella persona l'han retratat o s'ha autoretratat d'aquesta manera?

En l'àmbit compositiu: com estan organitzades les coses que hi ha dins de l'enquadrament? El o la protagonista de l'escena està en primer pla?, o forma part d'un grup de gent amb el mateix protagonisme? Hi ha línies o diagonals en l'escena que ens ajuden a llegir la imatge o aporten dinamisme a la fotografia? O és una composició estàtica, sense moviment en la lectura?

Aquest és un exercici interessant per tal que els i les alumnes reconeixin aquests tres aspectes en la construcció de les seves imatges.

Poden anar apuntant allò que els crida l'atenció o que els sembla interessant al diari de camp.

Sessió 03

Es proposa als alumnes la realització d'una col·lecció d'autoretrats, on hauran de tenir molt en compte el context en el qual es fotografian, es proposa que aquest context el localitzin o el generin en forma d'es-

cenografia a l'institut, per tal de poder desenvolupar tot el treball i sessions en hores lectives amb el suport de les o els mestres.

En aquesta sessió se'ls proposa que descriguin, imaginin sobre paper escrivint o dibuixant una primera aproximació al tema que tractaran i com ho faran (fer-ho al diari de camp).

- Què volen explicar d'ells i elles? Estem parlant del retrat i espai retratat; és important que comencin per aquí, a quin espai se senten còmodes, els agrada estar, o potser quin espai no els agrada gens, però volen fotografiar-s'hi per explicar-ho?

- Potser l'espai retratat és una escenografia com es feia als antics estudis, però adaptant la simbologia a la seva realitat, temps, cultura?

- Potser el mateix espai i enquadrament es pot mantenir al llarg de tota la col·lecció d'autoretrats, o potser en cada imatge canvia l'espai, però no la posició, enquadrament del retratat?

- Com es volen mostrar davant de la càmera?, potser volen ensenyar la cara o potser no, poden tapar-se-la o posar-se d'esquenes, pot ser un primer pla, o un pla sencer allunyat de la càmera...

- En quin moment del dia es retrataran?, el mateix sempre, o anirà canviant i per què?

- Les fotografies seran en blanc i negre o en color?

- És cabdal tenir en compte la llum (llum suau, llum dura, llum natural, artificial, contrallum...), el punt de vista l'enquadrament i la composició (vegeu dossier alfabetització visual) que aplicaran al seu treball.

Un mateix punt de vista (picat, contrapicat o a nivell) sempre pot ajudar a cohesionar una col·lecció de fotografies, també un mateix tipus de llum o enquadrament...

És important que en aquesta sessió cada alumne generi un text on haurà de tenir plantejat i traçat el seu pla de treball de forma clara i entenedora. És cabdal que quedi clar què volen explicar de si mateixes i mateixos, i com ho faran. Aquest no és un exercici fàcil perquè són generacions que potser no tenen l'hàbit de pensar les fotografies abans de fer-les, però cal donar importància a aquest exercici, ja que pensar la fotografia, el context i tot el que hem anat comentant, els ajudarà a planificar un bon treball i en conseqüència farà que el moment de realització de les fotografies sigui més senzill.

Poden fer cerca a internet per inspirar-se amb altres autors, autores i utilitzar alguna imatge com a suport referencial del seu text.

Sessió 04

En aquesta sessió cada alumne exposarà a la resta com i què treballarà, proposem que ho facin amb imatges de suport que trobin en una cerca que ajudin a entendre als altres el context del treball que es vol realitzar i què es vol explicar d'un mateix o mateixa. Idealment cercar la conversa i la crítica constructiva, entre els i les alumnes per tal d'ajudar-se a tancar la idea i el procés. (Es pot fer amb tot el grup sencer o en petits grups si el grup sencer és molt nombrós.)

Sessió 05

Sessió de treball, els i les alumnes ja amb les càmeres/mòbils i material necessari; potser necessiten algun complement de roba o objecte o llum de suport, trípode, etc. començaran a esbossar visualment les seves fotografies, és una primera pressa de contacte, segurament moltes d'aquestes primeres imatges no arribin a la selecció final, però com a primers passos i apunts és una sessió important.

Abans de fer les fotografies, observar i ordenar els elements de l'escena de tal manera que quedi clar allò que voleu explicar, tenir molt en compte la llum de l'escena i l'enquadrament del context, escena o espai on us posicionareu.

Sessió 06

Sessió per a repensar sobre el treball realitzat, organitzar el grup per parelles de treball, cada parella ensenyarà a l'altre amb un ordinador, les imatges a pantalla, l'esbós i primeres fotografies generades en la sessió anterior, i entre ells i elles s'ajudaran a definir quin serà el següent pas, han aconseguit explicar allò que desitjaven?, s'entén a través de les fotografies generades? Funcionen, quina més que d'altres? Amb quines imatges ens quedaríem?, fem una selecció i descartem la resta? Idealment han de tancar aquesta sessió amb alguna imatge que els ajudi a seguir amb el projecte, aquelles que vegin que comencen a apropar-se al que ells i elles volen explicar de si mateixos i mateixes.

Aquelles fotografies o fotografia que considerin que funciona les imprimiran en format 10x15 cm aproximadament per a la propera sessió.

Sessió 07

Abans de fer més fotografies posarem sobre la taula aquelles o aquella imatge seleccionada de la sessió anterior, i analitzarem com seguirem treballant la nostra col·lecció d'imatges.

Segona sessió fotogràfica.

Sessió 08

S'analitzaran les imatges de la sessió anterior, es proposa primer visualitzar-les en pantalla amb un altre company o companya, per parelles, igual que s'ha fet anteriorment i que aquestes parelles idealment canviïn per tal de tenir punts de vista diferents.

D'aquesta sessió seleccionarem/descartarem fotografies.

Imprimirem aquelles seleccionades en petit format 10x15 cm aproximadament (sempre mateix format.)

Sessió 09

Abans de fer més fotografies posarem sobre la taula aquelles o aquella imatge seleccionada de la classe anterior, i analitzarem com seguirem treballant la vostra col·lecció. En aquest punt ja s'ha de començar a veure un treball coherent i un inici de la col·lecció.

Tercera sessió fotogràfica.

Sessió 10

Proposem una sessió dedicada a analitzar les imatges generades en la classe anterior, primer visualitzar-les en pantalla amb un altre company o companya, per parelles, igual que s'ha fet anteriorment i que aquestes parelles idealment canviïn per tal de tenir punts de vista diferents.

D'aquesta sessió seleccionarem/descartarem fotografies. Imprimirem aquelles seleccionades en petit format 10x15 cm aproximadament (sempre mateix format.)

Sessió 11

Presentació d'una primera col·lecció de fotografies per part de cada alumne a la resta de la classe. Es disposaran les seves fotografies a sobre la taula, amb un primer ordre definit, quina serà la primera i l'última i per què?

Tot el grup visualitza els treballs dels companys i companyes, aportant comentaris constructius respecte a allò que miren, és interessant que es vagin apuntant al seu diari de camp les observacions dels companys i companyes respecte al seu treball, aquesta és una informació valuosa que ajudarà a millorar o valorar aquells aspectes que funcionen millor o aquells que s'aconseja replantejar.

Sessió 12

Aquesta sessió es dedicarà a fer més fotografies per acabar de tancar les col·leccions segons comentaris recollits a la sessió anterior en el cas que es necessiti generar més imatges.

Aquells alumnes que ja hagin tancat la seva proposta, començaran a plantejar-se diverses qüestions:

- Quin ordre estableixo per a la meua col·lecció? Aquesta qüestió és cabdal per a fer una lectura coherent i entenedora. En quin ordre mostrem les fotografies? Quina posicionem la primera? Per què? Amb quina finalitzem la narració? Per què?

És important trobar un títol, aquest ajudarà a cohesionar i a donar un sentit global a la narració amb imatges, tot i que no és senzill encertar les paraules, hem de pensar que funcionarà millor quan el títol suggereixi més que dirigeixi. La narrativa amb imatges, com tota lectura, té una part important de subjectivitat, cadascú la interpretarà segons el seu bagatge cultural, i el seu univers personal; per tant, quan s'ha de posar un títol, s'ha de pensar no tant a dirigir el lector cap a una idea tancada i concreta, sinó tot el contrari, cap a un món de suggeriments on càpiguen múltiples possibilitats a la vegada.

Per la cerca del títol proposem un exercici creatiu i molt útil que els ajudarà a cercar paraules relacionades amb el treball que han realitzat, el seu procés, el que senten vers les imatges generades, etc. El que proposem és realitzar un "mind map" o mapa mental on generarem una constel·lació de paraules que tenen a veure amb el seu projecte, un mapa mental és un diagrama que s'utilitza per representar les paraules, idees, tasques, o altres conceptes lligats i disposats radialment al voltant d'una paraula clau o d'una idea central.

- Realitzareu aquest exercici a la llibreta on es du a terme el diari de camp.

- Al mig de la plana posarem una paraula que pensem que defineix el nostre projecte.

- D'aquesta paraula crearem un segon nivell de paraules que podran ser sinònims o idees relacionades, és molt útil per exemple treballar amb diccionaris de sinònims per cercar-les.

I així anirem generant diferents nivells, proposem treballar fins a 3/4 nivells de paraules i marcar aquests nivells amb colors diferents.

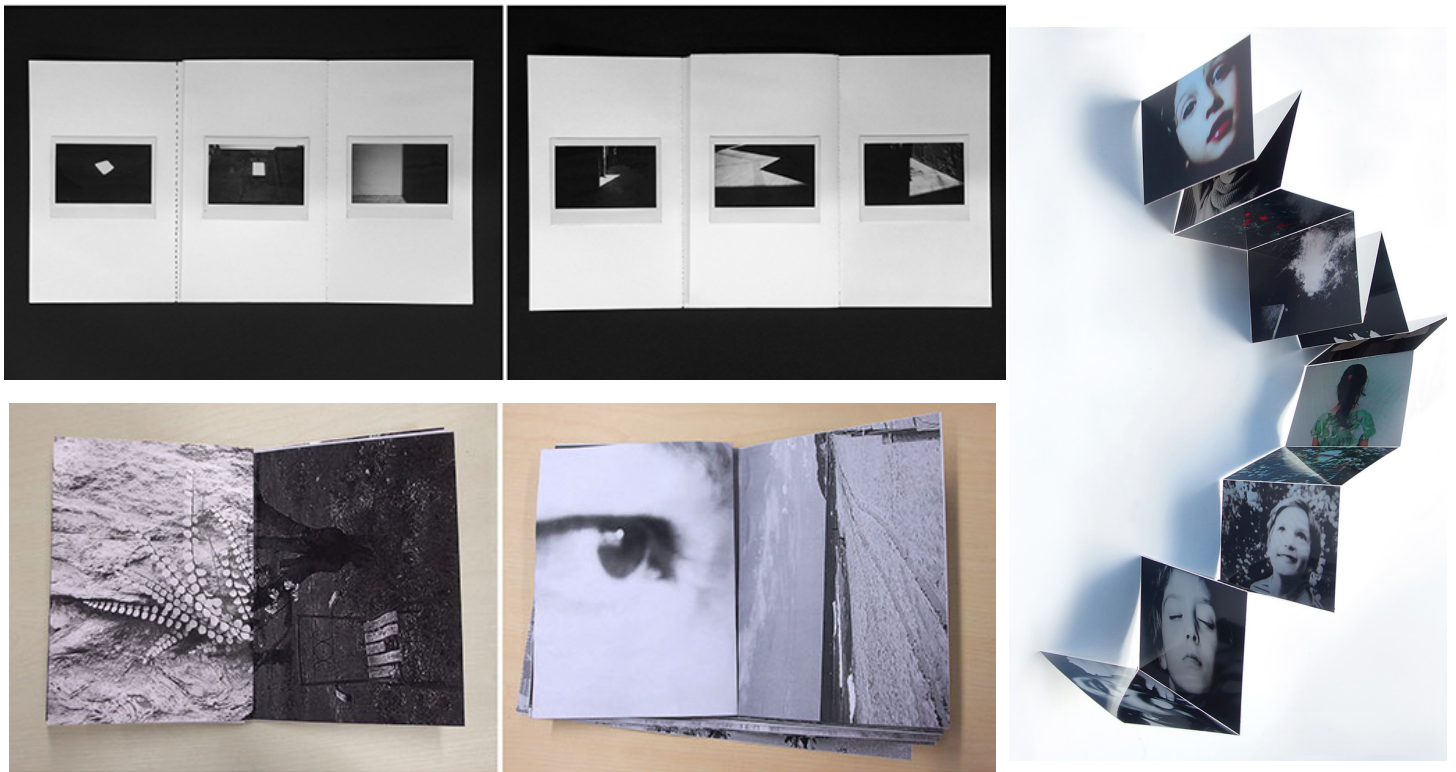
- Un cop realitzada aquesta cerca de paraules, amb una mirada general al mapa de paraules que heu generat, triareu 5 paraules d'entre totes les sorgides, les que més us ressonin o penseu que s'aproximen més a la voluntat de la vostra col·lecció, i amb totes o algunes d'elles comenceu a construir possibles frases o títols que defineixin la col·lecció que heu treballat. Us proposem construir 5 frases o paraules soltes possibles per als títols i acabar de consensuar-los si tenim dubtes amb la resta de companys i companyes.

Sessió 13

Definir com exposaran o muntaran les col·leccions, potser en forma de Foto llibre?, o les ensenyareu una al costat de l'altre?, o potser, la nostra obra final serà el mateix diari de camp amb les imatges finals i reflexions de tot el procés?

En aquesta sessió es definiran tots aquests aspectes i decisions de la forma i presentació, és important perquè afectarà com altres llegeixin i contextualitzin les vostres imatges.

Es pot fer recerca a internet de muntatges de foto llibres o presentacions de fotografies per tal d'extreure idees apuntar allò que us interessa en el diari de camp.

Sessió 14 (Tancament)

Exposició de tots els treballs a l'aula.

Fer diverses reflexions: s'ha aconseguit representar l'espai del retrat de tal manera que s'identifiqui amb vosaltres? Com? Reconeixem a les altres persones en els seus projectes, parlen d'elles o sorgeixen aspectes que desconexíeu d'aquests companys i companyes?

Intentar entre tots i totes aportar una idea constructiva sobre cada treball, el que era millorable ja s'ha comentat en sessions anteriors, ara intentareu oferir una aportació per extraure el millor de cada treball.

3. Aprenentatge

Observar a partir de les imatges, com es retraten ara els i les joves en relació amb el passat, provocant l'anàlisi i el debat a l'aula sobre les imatges que es varen veure a la primera sessió de la galeria de l'Arxiu fotogràfic de Barcelona i les que s'han generat en el desenvolupament d'aquest projecte.

Podem percebre com al llarg del temps ens sentim identificats i identificades amb l'entorn, la cultura i la societat de formes diferents? Com a dones o homes hi veieu gran diferència entre els retrats que es feien a inicis del s. XX els homes i les dones, o els que us podeu fer ara?

Activitat 9 (4 sessions)

1. Què es proposa

L'activitat consisteix a aprendre a cercar a la web de l'arxiu, més fotografies relacionades amb el tema del retrat. Us hem preparat una galeria amb algunes imatges, però al lloc web de l'arxiu en podeu trobar moltes més! Us proposem treballar en petits grups de recerca, i que cada grup busqui fotografies de forma diferent al lloc web de l'AFB, tal com us proposem més endavant.

Cada grup a més a més hauran d'establir un criteri per a la cerca de retrats; dones, el retrat d'estudi, retrats de nens i nenes, retrats a la platja, retrats de família, pintors, pintores, artistes, etc.

2. Com es durà a terme

Us exposem tres formes diferents de cercar imatges al lloc web de l'arxiu (a: **exposicions virtuals**, b: **consulta i venda d'imatges**, c: **catàleg en línia**) tot seguit us les exposem:

a. Exposicions virtuals: Entreu a la web de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona:

<https://ajuntament.barcelona.cat/arxiunicipal/arxiufotografic/ca/home>

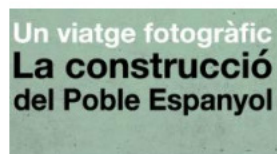

Un cop a dins us dirigiu al final de la pàgina principal on trobareu les **exposicions virtuals**:

Exposicions virtuals

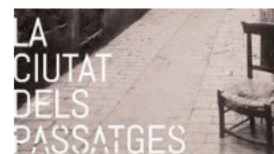
Margaret Michaelis. Cinc dies pel barri Xino

Exposició virtual Un viatge fotogràfic. La construcció del Poble Espanyol

Gràfica anarquista. Fotografia i revolució social, 1936-1939

La ciutat dels passatges. Abans de la Via Laietana

Aneu entrant a les diferents exposicions i cerqueu altres fotografies de retrat, en trobar-les realitzeu una captura de pantalla i les podeu guardar i crear una nova col·lecció diferent de les fotografies de la galeria que nosaltres us proposem. Trobareu moltes exposicions virtuals que contenen retrats, entreu a totes, mireu i cerqueu aquelles que us poden interessar.

b. Consulta i venda d'imatges: Entreu a la pàgina principal de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona: <https://ajuntament.barcelona.cat/arxiunicipal/arxiufotografic/ca/home> i accediu a **consulta** en el menú principal. Accediu a **serveis de consulta**.

Un cop a dins de serveis de consulta heu d'accedir a **consulta i venda d'imatges**.

The screenshot shows the website header with the URL www.barcelona.cat, a search bar, and the 'Ajuntament de Barcelona' logo. The main title is 'Arxiu Fotogràfic de Barcelona' with a sub-header 'Arxiu Municipal'. A navigation menu includes 'QUI SOM?', 'CONSULTA', 'SERVEIS', 'FONS I COL·LECCIONS', and 'ACTIVITATS I DIFUSIÓ'. The 'CONSULTA' menu item is highlighted. Below the menu, the breadcrumb 'Inici > Consulta' is visible. The main heading is 'Serveis de consulta'. Underneath, there are two sections: 'Consulta en línia' and 'Consulta presencial'. The 'Consulta en línia' section explains that users can find a selection of photographs from the archive's funds on the website, and it provides information on how to request digital copies or physical reproductions. The 'Consulta presencial' section details the access to the physical archive, including the need for a pre-arranged appointment and the phone number 93 256 34 20. It also lists the opening hours and accessibility features like elevators and adapted restrooms. To the right of the text is a photograph of a modern interior space with a complex, illuminated geometric ceiling structure and several vintage cars parked in the foreground.

En accedir us hi haureu de registrar com a nous usuaris i usuàries.

This screenshot shows the user registration form. At the top left is the 'Ajuntament de Barcelona' logo and the 'Arxiu Fotogràfic de Barcelona' logo (AFB). On the right, there are language options: 'Castellano :: English'. The form has two input fields: 'Correu electrònic' and 'Contrasenya', both with red borders. Below the 'Contrasenya' field is a 'Connectar' button. To the right of the form, there are two links: 'Registra nou usuari' and 'He oblidat la meua contrasenya'.

Ja registrats i registrades accedireu a aquesta pantalla de cerca:

This screenshot shows the search page. At the top left is the 'Ajuntament de Barcelona' logo and the 'Arxiu Fotogràfic de Barcelona' logo (AFB). On the right, there are language options: 'Castellano :: English'. Below the language options, there are two links: 'Veure cistella | Desconnectar' and 'Cistella 0 imatges - 0,00€'. The search form has three input fields: 'Referència', 'Títol', and 'Autor', all with red borders. Below the 'Referència' field, there is a small text: 'Referència de la imatge del AFB (bcnXXXXXX)'. Below the 'Títol' field, there is a small text: 'Títol de la imatge'. Below the 'Autor' field, there is a small text: 'Autor/Fotògraf de la imatge'. To the right of the form, there are two input fields: 'Paraules clau' and 'Data inicial/Any inici' to 'Data final/Any fi', all with red borders. Below the 'Paraules clau' field, there is a small text: 'Paraules que facin referència a la imatge separades per comes'. Below the 'Data inicial/Any inici' and 'Data final/Any fi' fields, there is a 'Cercar' button.

Hi ha diferents maneres de cercar fotografies:

A l'apartat del **títol** o **paraules clau** podeu cercar per paraules clau com: retrat, personalitats, dones, artistes, pintores, pintors, etc.

A l'apartat **autor** podeu posar noms com:

- Audouard, Pau
- Colita
- Ballell, Frederic
- Pérez de Rozas
- Desconegut (hi ha molts retrats de procedència desconeguda)

Un cop introduïdes les paraules o autors cliquem a cercar i apareixerà una llista de referències d'imatges.

Referència

Referència de la imatge del AFB (bcnXXXXXX)

Títol

Títol de la imatge

Autor

Autor/Fotògraf de la imatge

Paraules clau

Paraules que facin referència a la imatge separadas per comes

Data inicial/Any inici

Data final/Any fi

Cercar

Et trobes a | Inic

1

Resultats

Total fotografies: 2 - Total pàgines: 1

Veure	Referència	Títol	Fotografia
	bcn001294	Músics ambulants Ritma	
	bcn001975	Músics ambulants Desconegut	

Cliqueu a sobre de la que us interessa i podeu observar-la a una mida més gran amb totes les seves dades rellevants (vegeu a la següent pàgina.)

Músics ambulants

Autor: Desconegut

Referència:
bcn001975

Data:
1900-1905

Resum:
Músics ambulants

Opcions de compra:

Seleccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	277,80 €

Si us interessa la imatge, s'ha de demanar comprant-la a l'AFB, en el cas que la demaneu per recerca des d'un centre educatiu, ho podeu fer de la següent manera per tal que sigui de forma gratuïta. Aneu a **opcions de compra** i **Sol·licitar per ús no comercial** i s'afegeix a la cistella.

Referència:
bcn001975

Data:
1900-1905

Resum:
Músics ambulants

Opcions de compra:

Seleccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	277,80 €
☐	A4 300 dpi RGB	194,50 €
☐	A5 300 dpi RGB	125,00 €
☐	A6 300 dpi RGB	69,50 €
☐	WEB 72 dpi RGB	69,50 €

Afegir a la cistella

Sol·licitar per ús no comercial

Seleccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	4,75 €

Afegir a la cistella

En el cas que vulgueu seguir cercant imatges continueu amb la recerca, quan ja acabeu de demanar-les totes, a la part superior dreta de la pantalla tenim: **veure cistella** si cliqueu, entrareu a la cistella, i si voleu acabar la "compra" cliqueu a **finalitzar la compra**:

Resum de la cistella:

Referencia	Qualitat	Unitats	Preu unitat	Opcions
bcn000863	A3 300 dpi RGB	1	3,926€	<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/> <input type="button" value="X"/>

Total a pagar:

Base imposable
 €

IVA 21%
 €

Total
 €

Dades de facturació

Nom

Cognoms

NIF/DNI

País

Ciutat

Codi Postal

Adreça

En finalitzar la compra per a ús no comercial hem d'explicar el **motiu de la cerca**, explicant que és per a ús educatiu o pel projecte l'Arxiu a l'Aula. Us les enviaran via correu per mitjà d'un enllaç on us podreu descarregar les fotografies.

Sol·licitut per a ús no comercial

Ompliu el formulari següent per a sol·licitar la descàrrega d'imatges de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, per a usos no comercials. En breu rebreu una resposta amb la aprovació o denegació de la teva sol·licitud.

Email

Telèfon

Motiu de la cerca

Térms i condicions d'ús de la llicència d'ús no comercial

1. Les reproduccions s'utilitzaran per a un ús únic, una sola llengua i una sola edició o producció, que s'haurà de fer constar en la sol·licitud. En cap cas es podran transferir a tercers aquests drets d'utilització.
2. Queda expressament prohibida la utilització de les fotografies per a altres usos que no siguin els que s'han sol·licitat. Si se'n fa un ús posterior cal obtenir una nova autorització, d'acord amb les condicions vigents en el moment de l'adquisició.
3. En qualsevol forma de reproducció o comunicació pública de les fotografies autoritzades s'haurà de fer constar: a) El nom de l'autor de la fotografia que, si no es coneix, cal

He llegit i accepto termes i condicions

c. Catàleg en línia: Entreu a la web de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona:

<https://ajuntament.barcelona.cat/arxiunicipal/arxiufotografic/ca/home>

Aneu al menú i cliqueu a **consulta**, i cliqueu altra vegada a **serveis de consulta** i aneu a **catàleg en línia**, cliqueu a **cerca avançada**.

En les primeres opcions **amb alguna paraula** podeu posar **retrat**.

CERCA GENERAL

Amb alguna paraula

Amb la frase exacta

Amb totes les paraules

Sense les paraules

| Resultats per pàgina

PER TIPUS DE DOCUMENT

Tipus de document

Digitalitzat / No digitalitzat

Codi Classificació

PER ARXIUS I FONTS

Arxiu * Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Fons Tot el contingut

AFB3-099 Família Bartolí

AFB3-100 Família Benavent

AFB3-101 Família Carreras-Candi i Mercader

AFB3-102 Família Duc de Solferino

AFB3-103 Família Duran Martí Poch

AFB3-104 Família Humedas

AFB3-105 Família Margarit

AFB3-106 Família Martínez Casadesús

PER DATES

Fins l'any

A **arxiu** posareu **Arxiu Fotogràfic de Barcelona**, i a **fons** es recomana o **tot el contingut**, o directament per algunes de les **famílies**, on trobareu molts retrats.

A l'apartat de descriptors, d'entrada no hi posareu res, al final de la plana podeu clicar a **cercar**. Un cop a dins veureu petites imatges si us interessa veure una, cliqueu a sobre.

Tipus de document - Ordre Imprimir Tots 0

Fotogràfic (6683) Anterior 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 ... 669 Següent Reg. 1/10 de 6683

1 elements

Centres

- Arxiu Fotogràfic de Barcelona (4156)
- Arxiu Municipal del Districte de Ciutat Vella (2090)
- Arxiu Municipal del Districte de Gràcia (231)
- Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc (163)
- Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí (28)
- Arxiu Municipal de Districte de Les Corts (14)
- Arxiu Municipal del Districte de Sarrià- (1)

10è Festival Internacional de Jazz de Barcelona. Concert de Norman Connors

Codi classificació: AFB3-434

Centre: Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Fons: AFB3-434 Eduard Olivella Falp

Data inicial: 13/11/1975

Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Connors, Norman (música)

Palau de la Música Catalana

MÚSICA CONCERTS Auditoris RETRATS INSTRUMENTS MUSICALS

10è Festival Internacional de Jazz de Barcelona. Concert de Shirley Scott

Codi classificació: AFB3-434

Centre: Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Fons: AFB3-434 Eduard Olivella Falp

Data inicial: 09/11/1975

En clicar a sobre s desplega una fitxa i al final d'aquest veurem que posa **multimèdia**, cliquem al símbol **+** i es desplega un menú amb la imatge si cliqueu a sobre el símbol de descàrrega:

Olivella Falp, Eduard / Productor

Multimèdia

Objetos no agrupados

F1_0117_015_16.jpg (1.1 MB)

+

+

. Podeu descarregueu-la i us apareixerà al navegador, d'allà la podeu arrossegar a l'escriptori.

Si voleu fer algun ús d'aquestes fotografies, per motius de drets d'autoria, heu de posar-vos en contacte amb l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona: arxiufotografic@bcn.cat

3. Per què ho fem?

Amb aquesta proposta de treball de recerca al lloc web de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona ens interessa que pugueu conèixer de ben a prop com funciona i treure'n màxim partit del seu contingut.

4. Conclusions

Proposem fer una exposició a l'aula en petits grups per exposar les fotografies que han anat trobant, exposar si us ha sigut fàcil, si heu trobat algun sistema per treballar i quant de temps hi heu dedicat, explicar també la vostra recerca, quin tipus de fotografies heu cercat, què heu trobat i finalment mostrar-les a la resta de companys i companyes de classe.

(Fotografieu els resultats dels treballs realitzats i no oblideu compartir-los a Instagram etiquetant-los a [#larxiualaula](#))

Detall de la fotografia: Retrat de Josep Mir i Mercè Freixa el dia del seu casament. 15/05/1912. AFB. Napoleon (fotògraf)